

Obvodné kolo 59. ročníka Biologickej olympiády
kategória F „Rastliny a zvieratá našich lesov“
školský rok 2024/2025
Test – mladší žiaci

Všeobecné informácie: Milí súťažiaci, pri tejto súťaži budete mať viackrát možnosť z dvoch – troch podobných obrázkov rastlín, alebo živočíchov vybrať obrázok predpísaného druhu a pod ten „správny“ obrázok napísať názov druhu. Ale to nie je všetko. Okrem obrázka, ktorý má poradové číslo ako otázka, máte obrázky „navyš“ – obrázky listov, plodov, kvetov a iného. Tie sú označené číslicami, alebo písmenami abecedy. Z nich treba vybrať tie, ktoré patria ku „poradovému“ obrázku a pripísať ich ku tomuto. Príklad : Máte obrázok kvetu čerešne pod poradovým číslom napr. 9. Medzi obrázkami listov nájdete list čerešne, s označením napr. písmenom V. Pripíšete (teda priradíte) písmeno V ku obrázku kvetov čerešne, tak isto priradíte napr. písmeno Z, ktoré označuje plody čerešne a všetko, čo označuje niektorú časť čerešne.

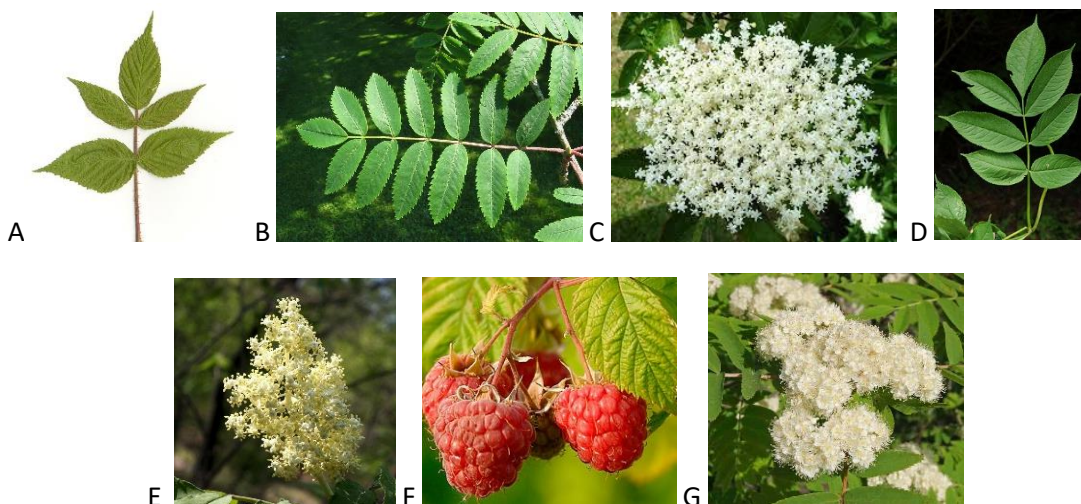
Bude to vyzeráť takto:

9. pod obrázkom kvetov bude : Čerešňa obyčajná, V, Z, 1, atď. (1 znamená názov plodu = kôstkovica, ktorý nájdete v pomôcke – v zozname názvov plodov).

Pomôcka: Zoznam botanických názvov plodov rastlín :

Krídlatá nažka, šešuľa, tvrdka, súdkovitá nažka, tobolka, oriešok, nažka, malvica, šišková bobuľa, kôstkovica, mechúrik, krídlaté semeno, bobuľa, plodstvo kôstkovičiek, struk, pastruk, hruškovitá malvica, vajcovitá nažka v guľatej ostnatej čiastke.

Časť 1.

Ku názvu každého nižšie zobrazeného druhu treba priradiť všetky obrázky častí tu zobrazených rastlín, ktoré patria ku príslušnému druhu.

1 - jeden z dvoch druhov drevín, ktoré poskytujú hmyzu množstvo kvalitného medu. „Plody“ tejto dreviny sú potravou lesnej zveri.

Názov dreviny

Priradené obrázky

Názov plodu

2 - stržeň tohto druhu je mäkký a používa sa pri mikroskopovaní. Druh sa vyskytuje v nadmorskej výške 500 m a vyššie. Plody môžu uvoľňovať malé množstvo jedovatého kyanovodíka.

Názov druhu

Priradené obrázky

Názov plodu

3 - z plodov tohto druhu sa páčil alkohol – ako liek proti dyzentérii. Plody obsahujú dvakrát toľko C-vitamínu ako citróny, ale i malé množstvo jedovatého kyanovodíka, preto ich dnešná medicína neodporúča konzumovať väčšie množstvo.

Názov druhu

Priradené obrázky

Názov plodu

Časť 2.

- 1.** Dospelé jedince tohto druhu majú iný spôsob života ako mláďatá. Podľa toho je pomenovaná celá skupina živočíchov s rovnakým spôsobom života. Napíšte názov vyobrazeného druhu.

Názov druhu

Názov celej skupiny

- 2.** Okrem predpísaného druhu živočicha sú tu vyobrazené ešte dva živočíchy – každý je z inej systematickej skupiny. Predpísaný druh patrí do jednej z nich. Pod obrázok predpísaného druhu treba napísať jeho názov. Potom priradiť ku názvu písmeno A alebo B podľa toho do ktorej skupiny patrí.

A

B

C

.....

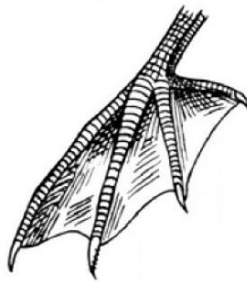
.....

.....

3. Vyberte predpísaný druh a napíšte jeho názov

4. Napíšte názov živočícha, ktorému patrí táto noha

5. Napíšte názov predpísaného druhu

.....

U týchto živočíchov potrava ostáva nejaký čas v „slepom čreve“ kde sa v nej vytvoria vitamíny.
Napíšte ako sa živočíchy dostanú k týmto vitamínom, pretože potrava z čriev odchádza.

.....

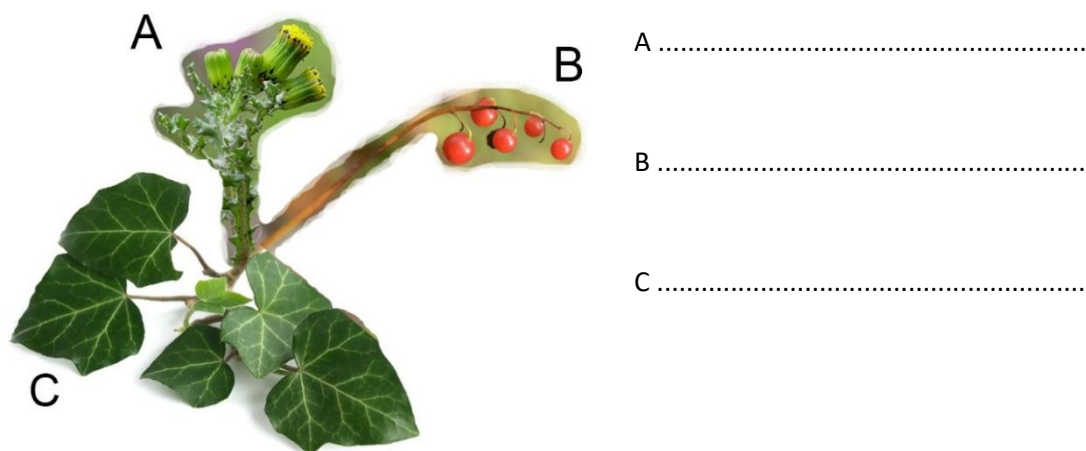
.....

6. Napíšte názov vyobrazeného druhu.

Hlavolam

Obrázok „rastliny“ je poskladaný z troch druhov. Napíšte, ktoré sú to druhy.

Časť 3.

V tejto časti súťaže budete poznávať rastliny podľa obrázkov. Ku názvu druhu treba priradiť označenie – jedovatý = **je**, mierne jedovatý = **mje**, liečivý = **lie**, ak semená druhu roznášajú mravce, ku názvu druhu sa priradí **M**.

A

B

C

A..... B..... C.....
.....

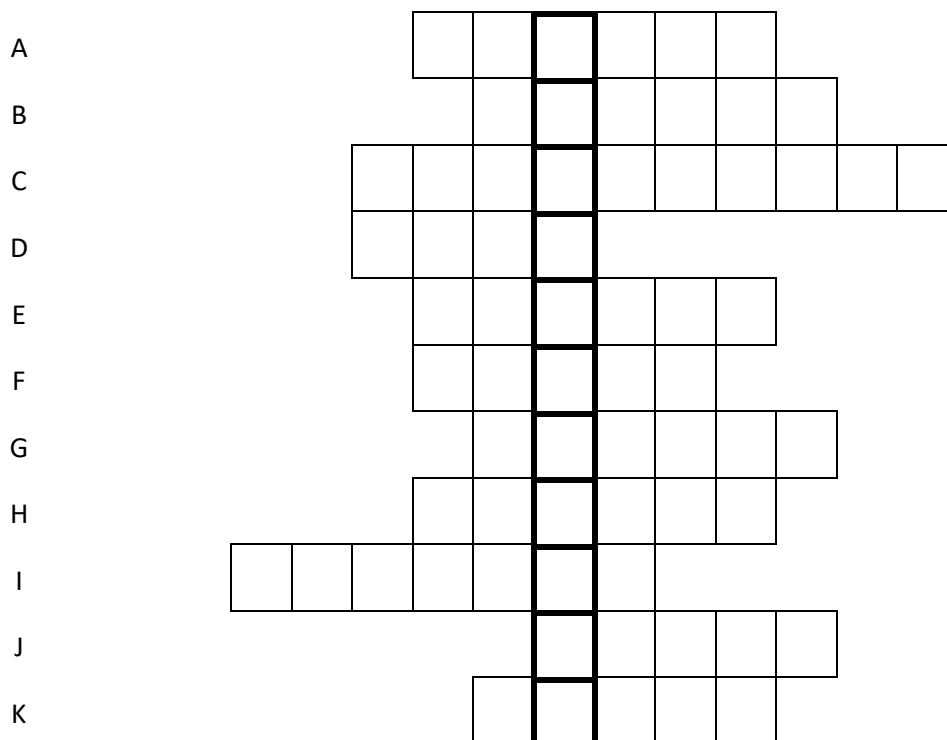

D

D
.....

Tajnička. Ako sa nazýva premena v mladosti vodných živočíchov na dospelé živočíchov žijúce na súši vo vlhkom prostredí. V tajničke dopĺňaj rodové (R) alebo druhové (D) mená predpísaných živočíchov a rastlín (rodové meno je prvé slovo v pomenovaní).

- A. D – Plazivý živočích, ktorý si niekedy sám ublíži. Časť tela si odlomí a ponechá ju útočníkovi, ktorý ho chce zožrať celého.
- B. D – „Skákavý“ živočích, ktorý v „detstve“ obýva vodné prostredie, neskôr sa presťahuje do vlhkého prostredia mimo vody.
- C. R – Hmyzožravý vták, ktorý na zimu odlieta do južne položených krajín.
- D. R – Ďatlovitý vták, ktorý nemusí odlietať, lebo v zime „vykráda“ mraveniská, včelie úle a vyberá larvy spod kôry stromov.
- E. D – Druhá časť názvu vtáka č. 3.
- F. D – čierny vták so žltým zobákom (samec) - časť jedincov tohto druhu, ktorá žije v lesoch na zimu odlieta, mestské prezimujú.
- G. D – Ušatý cicavec, ktorý dupaním „straší“ a odháňa prípadného nepriateľa.
- H. R – Rastlina husto kvitnúca na podhorských a vyššie položených lúkach ich skoro na jar „farbí“ ma fialovo.
- I. R – Jarná bylina, ktorá má plod struk s jedovatou látkou v semenách
- J. D – Strom s plodmi – súdkovitými nažkami v čiaškach.
- K. D – Živočích, ktorý loví hmyz do sietí pospletaných z veľmi pevných vláken.

Tajnička :

Autor testu: Mgr. Eva Repková
Recenzent: Ing. Ladislav Roller, PhD.

Vydal: Slovenská komisia Biologickej olympiády a Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2025